Replikacja domen magnetycznych w warstwach wielokrotnych

Maciej Urbaniak, IFM PAN 16.03.2007 Poznań Replikacja domen magnetycznych w warstwach wielokrotnych

- Wprowadzenie
- Replikacja w układach z anizotropią w płaszczyźnie
- Replikacja w układach z anizotropią prostopadłą
- Podsumowanie

Literatura

- [1] S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. 100, 043912 (2006)
- [2] B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B 73, 092405 (2004)
- [3] M.H. Kryder, Segate, www.snwusa.com/documents/presentations-s06/ MarkKryder.pdf
- [4] S.S.P. Parkin, IBM, United States Patent US 7,031,178 B2
- [5] H.W. Fuller, D.L. Sullivan, J. Appl. Phys. 33, 1063 (1962)
- [6] L. Thomas et al., Phys. Rev. Lett. 84, 3462 (2000)
- [7] W.S. Lew et al., Phys. Rev. Lett. 90, 217201 (2003)
- [8] J.P. Jamet et al., Białowieża 2006, labfiz.uwb.edu.pl/zfmag/tok/ workshop06/pdf/JP Jamet talk.pdf
- [9] J.A. Borchers et al., Phys. Rev. Lett. 82, 2796 (1999)

Literatura

[10] S. Bedanta et al., Phys. Rev. B 100, 054426 (2006)
[11] H. Koop, praca doktorska, Bielefeld 2004
[12] R.C. Collette, praca doktorska, Pasadena 1964
[13] F. Ott, PNR, ECNS'2003 Introductory Course
[14] P. Bak, Rep. Prog. Phys., 45, 587 (1982)

IBM, S.S.P. Parkin: magnetic ,,race-track memory"

Magnetic Shift Register Memory →Nanosecond long current pulses push domain wa

→Nanosecond long current pulses push domain walls around race-track
 →due to a spin torque from transfer of spin angular momentum

IBM, S.S.P. Parkin: magnetic ,,race-track memory"

Hard disk drives → >400 fold increase in storage capacity

Magnetic Random Access Memory → promises a solid state memory which is non-volatile, high performance and cheap

Magnetic race-track memory

 $\rightarrow$ promises a novel data storage device with the capacity and cost of a hard disk drive but with the performance and reliability of solid state memory

Seagate, M.H. Kryder, CTO, zapis prostopadły SOMA (self-ordered magnetic arrays)

HAMR can theoretically extend areal density beyond 5 Tbpsi

Seagate, M.H. Kryder, CTO, zapis prostopadły SOMA (self-ordered magnetic arrays)

Korelacja domen w warstwach wielokrotnych

FIG. 1. Current-in-plane magnetoresistance measurements for the $[Co(6 \text{ nm})|Cu(6 \text{ nm})]_{20}$ multilayer at room temperature. The magnetoresistance of the as-prepared and coercive states are marked.

W stanie as-prepared opór układu jest największy:

 $MR(0)/MR(H_c) \approx 2$

[Co(6 nm/Cu(6 nm)]₂₀

bardzo słabe sprzężenie międzywarstwowe

J.A. Borchers et al., Phys. Rev. Lett. 82, 2796 (1999)

Korelacja domen w warstwach wielokrotnych

bardzo słabe sprzężenie międzywarstwowe

J.A. Borchers et al., PRL 82, 2796 (1999)

FIG. 2. Total PNR (shaded symbols) relative to the diffuse scattering (open symbols) as a function of $Q_z = 4\pi/\lambda \sin\theta$ for [Co(6 nm)|Cu(6 nm)]₂₀ in the (a) as-prepared and (b) coercive state at $H_C = 54$ Oe. The diffuse scattering was measured by offsetting the angle Ω by 0.2° and then scanning Q_z . The circles and squares correspond to (--) and (++) NSF data, respectively. The up and down triangles mark the (+-) and (-+) SF data. No corrections have been made for the polarization efficiencies or sample footprint. The insets show the idealized magnetic structures suggested by the scattering in each state.

Korelacja domen w warstwach wielokrotnych

FIG. 1. Current-in-plane magnetoresistance measurements for the $[Co(6 \text{ nm})]Cu(6 \text{ nm})]_{20}$ multilayer at room temperature. The magnetoresistance of the as-prepared and coercive states are marked.

[Co(6 nm/Cu(6 nm)]₂₀

SEMPA-trawienie jonowe 2 keV, Ar⁺

J.A. Borchers et al., PRL 82, 2796

FIG. 3(color). SEMPA images of the topmost Co layer magnetization (a) and topography (b) and second Co layer magnetization (c) in the $[Co(6 \text{ nm})|Cu(6 \text{ nm})]_{20}$ sample. The magnetization direction is mapped into color as indicated by the color wheel in the center. A histogram of the difference in the magnetization direction between the two layers, $\Delta \phi$, is shown in (d).

Stabilność zapisu magnetycznego

Oddziaływania dipolowe

soft ferromagnet insulator hard ferromagnet	<u>Example for 1.:</u> Initially well defined magnetizations Soft layer forms domain walls during switching Cycle
soft ferromagnet insulator hard ferromagnet	Cycle hard layer's initially homogeneous magnetization gets deteriorated TMR shrinks

G. Reiss et al., Bielefeld, School on Nanostructured Systems, Będlewo 2004

Stabilność zapisu magnetycznego

Oddziaływania dipolowe

M – obszary namagnesowane ,,w górę"

W wyniku przemagnesowania warstwy miękkiej przemagnesowaniu ulega np. 10% ziaren warstwy twardej o namagnesowaniu przeciwnym do kierunku pola.

M=1, **M**=0

Cykle nieparzyste: $M(N_c) := M(N_c-1) \times 0.9$, $M(N_c) := M(N_c-1) + M(N_c-1) \times 0.1$ $M(N_C) := M(N_C-1) + M(N_C-1) \times 0.1, M(N_C) := M(N_C-1) \times 0.9$ Cykle parzyste:

Stabilność zapisu magnetycznego

Oddziaływania dipolowe

 N_c indeksowane co pół cyklu $\Rightarrow$ poszczególne przełączania CoFe

W wyniku przemagnesowania warstwy CoFe przemagnesowaniu ulega np. 10% ziaren CoPtCr o namagnesowaniu przeciwnym do kierunku pola.

$$H_{\it przemienne}\!\ll\! H_{\it koercji\,warstwy\,twardej}$$

L. Thomas et al., Phys. Rev. Lett. **84**, 3462 (2000)

Si(100)/SiO₂/Co₈₄Fe₁₆(10nm)/Cr(1.5nm)/Co₇₅Pt₁₂Cr₁₃(5nm)/Al.(1.5nm)

Pola dipolowe domen

Pola dipolowe domen

Pola dipolowe domen

Felix Bloch (nobelprize.org)

Oddziaływanie między ścianami domenowymi może być przybliżone oddziaływaniem typu dipol liniowy-dipol liniowy

Louis Néel (photos.aip.org)

Odziaływanie między ścianami domenowymi

Ściany domenowe w warstwie pojedynczej

R.C. Collette 1964

H.W. Fuller, D.L. Sullivan,

J. Appl. Phys. 33, 1063 (1962)

Ściana Néela

H.W. Fuller, D.L. Sullivan, J. Appl. Phys. **33**, 1063 (1962)

Ściana Néela

Ścianę Néela można przybliżyć dwiema liniami, o przeciwnym ładunku magnetycznym, znajdującymi się w odległości 2a.

H.W. Fuller, D.L. Sullivan, J. Appl. Phys. **33**, 1063 (1962)

Ścianę Néela można przybliżyć dwiema liniami, o przeciwnym ładunku magnetycznym, znajdującymi się w odległości 2a.

H.W. Fuller, D.L. Sullivan, J. Appl. Phys. **33**, 1063 (1962)

$$E_{i} = M_{1}M_{2}t_{1}t_{2}\ln\left[\frac{\left[s^{2} + (x+a-b)^{2}\right]\left[s^{2} + (x-a+b)^{2}\right]}{\left[s^{2} + (x-a-b)^{2}\right]\left[s^{2} + (x+a+b)^{2}\right]}\right]$$

Zakłada się, że domena w dolnej warstwie jest nieruchoma

FIG. 1. Geometry for calculation of interaction between layered film structure.

H.W. Fuller, D.L. Sullivan,

J. Appl. Phys. 33, 1063 (1962)

$$E_{i} = \ln\left[\frac{[s^{2} + (x + a - b)^{2}][s^{2} + (x - a + b)^{2}]}{[s^{2} + (x - a - b)^{2}][s^{2} + (x + a + b)^{2}]}\right], \quad s = 0.2, a = 1, b = 1$$

H.W. Fuller, D.L. Sullivan, J. Appl. Phys. 33, 1063 (1962) $E_{i} = \ln\left[\frac{[s^{2} + (x + a - b)^{2}][s^{2} + (x - a + b)^{2}]}{[s^{2} + (x - a - b)^{2}][s^{2} + (x + a + b)^{2}]}\right] - 2t_{2}M_{2}Bx, \quad s = 0.2, a = 1, b = 1$ Ruch ściany domenowej przemagnesowuje warstwę 5 0 $H \neq 0$ ш -5 -10 -5 -10 0 5 10

x[a.u.]

H.W. Fuller, D.L. Sullivan,

J. Appl. Phys. 33, 1063 (1962)

$$E_{i} = \ln\left[\frac{\left[s^{2} + (x + a - b)^{2}\right]\left[s^{2} + (x - a + b)^{2}\right]}{\left[s^{2} + (x - a - b)^{2}\right]\left[s^{2} + (x + a + b)^{2}\right]}\right] - 2t_{2}M_{2}Bx, \quad s = 0.2, a = 1, b = 1$$

W polu B≤≈11 domena w warstwie górnej znajduje się w obszarze x≤0 – przyszpilenie domeny

FIG. 1. Geometry for calculation of interaction between layered film structure.

FIG. 3. Bitter pattern showing narrow domain nucleated in low- H_c film by field of Néel wall in high- H_c film plus applied field.

FIG. 3. Bitter pattern showing narrow domain nucleated in low- H_c film by field of Néel wall in high- H_c film plus applied field.

of Néel wall in high- H_c film plus applied field.

W.S. Lew et al., Phys. Rev. Lett. 90, 217201 (2003)

Typowa niepełna pętla R(H) układu warstwa twarda - warstwa miękka

-Co-bcc, reszta fcc, in-situ RHEED -wspólna magnetyczna oś łatwa

W.S. Lew et al., Phys. Rev. Lett. **90**, 217201 (2003)

,,Chwilowy" spadek oporu do minimum absolutnego (↑↑)

- *H(D)*≈ pole nukleacji domen w Co
- ΔR_{DE} zależy od udziału objętości przełączonej w Co
- •H_r=-95 Oe
- •rozmiary domen w Co około 100μm

B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B. **73**, 092405 (2006)

Si/SiO₂/Pt(1.8 nm)/(Co/Pt)₁/Pt(13.2 nm)/(Co/Pt)₄

warstwa miękka

Co/Pt := Co(0.6 nm/Pt(1.8 nm)

B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B. **73**, 092405 (2006)

Si/SiO₂/Pt(1.8 nm)/(Co/Pt)₁/Pt(13.2 nm)/(Co/Pt)₄

warstwa miękka

Co/Pt := Co(0.6 nm/Pt(1.8 nm)

B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B. **73**, 092405 (2006)

- rozmagnesowana warstwa twarda
- •zerowa remanencja warstwy miękkiej
- koercja warstwy miękkiej zależy od stanu warstwy twardej
- •warstwa twarda nasycona
- niska koercja warstwy miękkiej

B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B. 73, 092405 (2006)

- pole magnetyczne domen jest efektywnie polem polaryzującym warstwy miękkie
- •zerowa remanencja warstwy miękkiej
- koercja warstwy miękkiej zależy od stanu warstwy twardej

B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B. **73**, 092405 (2006)

Pętla M(H) jest symetryczna względem H=0:

-pola magnetyczne domen ↑ i ↓ w warstwie twardej są zbliżone
-MFM: domeny ↑ i ↓ mają podobny kształt i rozmiary (ok. 1.6 µm)

- rozmagnesowana warstwa twarda
- •zerowa remanencja warstwy miękkiej

FIG. 2. Minor hysteresis loops for the soft layer. The hard layer is either (a) demagnetized or (b) saturated. The magnetization is normalized to that of the soft layer. (c) is a $110 \times 110 \ \mu m^2$ MFM image in the demagnetized remanent state.

B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B. **73**, 092405 (2006)

Przesunięcie pętli ujemnej od -80 do 0 Oe Przesunięcie pętli dodatniej od +80 do 200 Oe

B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B. **73**, 092405 (2006)

Replikacja występuje w całym zakresie namagnesowania warstwy twardej

 namagnesowanie warstwy twardej różne od zera

•remanencja wzrasta ze wzrostem H_{max}

> Zależność momentu warstwy miękkiej od momentu warstwy twardej:

 Nieskończenie długie domeny

•zerowa szerokość ścian domenowych

•Biot-Savart

Pole magnetyczne domen zależy od stosunku szerokość/grubość

B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B. **73**, 092405 (2006)

- •ze wzrostem H_{max} wzrasta obszar warstwy twardej namagnesowany ,,do góry"
- •domeny ↓ mają mniejsze rozmiary i tworzą silniejsze pola magnetycze; skutkuje to zwiększeniem przesunięcia pętli histerezy warstwy miękkiej

W dodatniej połówce małej pętli na przemagnesowanie warstwy miękkiej wpływają głównie domeny ,,twarde" namagnesowane ,,na dół".

B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B. **73**, 092405 (2006)

- •niezgodność powyżej M/M_s=0.5:
- -rzeczywista morfologia domen odbiega od modelu

Porównanie zmierzonego ,,shift field" z polem domen prostopadłych otrzymanym z modelu domen pasiastych.

Założono, że okres struktury domenowej jest stały.

B. Rodmacq et al., Phys. Rev. B. **73**, 092405 (2006)

Pzesunięcie małej pętli zależy od rozmiaru domen i jest zgodne z szacowaniem pól z modelu domen pasiastych.

Szerokość domen- 1.6µm Przesunięcie 80 Oe Szacowanie pola 70 Oe

Szerokość domen- 0.9µm Przesunięcie 120 Oe Szacowanie pola 105 Oe

S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. **100**, 043912 (2006)

500 Oe/s 0.5 kOe/s $\rightarrow$ 50 kOe/s: $\Delta H_{c(soft,hard)}$ =30 Oe

Neél: 8 Oe

Si/SiO₂/Pt(1.8 nm)/(Co/Pt)₂/Pt(4 nm)/(Co/Pt)₄ warstwa miękka

Co/Pt := Co(0.6 nm/Pt(1.8 nm)

S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. 100, 043912 (2006)

FIG. 2. Domain expansion in S_S : (a) initial domain state after switching off the field, (b) new snapshot after the application of a field pulse with magnitude H=-74 Oe and duration t=6 ms, after switching off the field.

$$v = v_0 \exp\left[-A\left(\frac{H_{crit}}{H}\right)^{\frac{1}{4}}\right]$$
$$H > H_{crit}$$

K. Fukumoto www.diss.fu-berlin.de/2005/309/index.html

S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. 100, 043912 (2006)

FIG. 2. Domain expansion in S_S : (a) initial domain state after switching off the field, (b) new snapshot after the application of a field pulse with magnitude H=-74 Oe and duration t=6 ms, after switching off the field.

$$v = v_0 \exp\left[-A\left(\frac{H_{crit}}{H}\right)^{\frac{1}{4}}\right]$$
$$H > H_{crit}$$

K. Fukumoto www.diss.fu-berlin.de/2005/309/index.html

S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. **100**, 043912 (2006)

Stan początkowy: góra-góra w polu 560 Oe

Dookoła domeny dół-dół tworzy się domena góra-góra

S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. 100, 043912 (2006)

Fig. 14. Cut view of remnant magnetizations in S_S and S_H after:

1) a small field **H**_a <**0** was applied during a long time

Stan początkowy: góra-góra w polu 560 Oe

FIG. 7. PMOKE image (30 μ m × 30 μ m) of the domain structure in the remanent state, observed 1 h after the application of a pulse of field (*H*= -272 Oe) during 150 ms. Image size 30 μ m × 30 μ m.

Po wyłączeniu pola H_a pierścienie góra-góra pojawiają się początkowo w ,,kanałach".

S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. 100, 043912 (2006)

Model: głębokość kanału -1 μm

domena góra-góra 20×20 µm²

S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. 100, 043912 (2006)

•obliczenie pola magnetycznego w warstwie miękkiej

•pole magnetyczne H od domeny dół-dół może przekraczać 800 Oe

•najsilniejsze pola H występują w kanałach – łatwiejsza nukleacja domen

 $H_z \propto \frac{b}{x}$,

S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. 100, 043912 (2006)

FIG. 11. Variation of the calculated stray field H_z acting on the external wall in S_S as a function of the distance x (—), and its best fit with the b/x law (- - - -).

$$v = v_0 \exp\left[-A\left(\frac{H_{crit}}{H_z}\right)^{\frac{1}{4}}\right], \quad H > H_{crit}$$

$$\int_{0}^{x} \exp\left[A\left(\frac{H_{crit}x}{b}\right)^{\frac{1}{4}}\right] v_0^{-1} dx = t(x)$$

Zależność prostopadłej składowej pola domeny dół-dół od x przybliżona być może zależnością typu:

gdzie b=19 Oe μ m.

S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. **100**, 043912 (2006)

Ściana domenowa asymptotycznie osiąga położenie równowagi

Zakłada się, że sprzężenie Néela jest zaniedbywalne.

Dokładność pomiaru x - 0.1µm

Fig. 9a and b. EXPERIMENT: ($\blacktriangle$) time dependence of the width of the white crown surrounding the black domain, after H_a has been canceled.

S. Wiebel et al., J. Appl. Phys. 100, 043912 (2006)

Szerokość pierścieniowej domeny góra-góra zmienia się z wartością pola zewnętrznego w sposób zgodny z równaniem ruchu domen dla $H_{wypadkowe} = H_{domen} + H_{zewnętrzne.}$

Fig. 10. MOKE images recorded after demagnetization (image under $H_a = 0$), then after application of H_a :

- (a) $H_a = +7$ Oe and $\Delta t=2$ mn,
- (b) $H_a = -77$ Oe and $\Delta t=2$ mn

Fig. 11. Graph of mean propagation distance of the crown with time.

S. Bedanta et al., Phys. Rev. B 100, 054426 (2006)

FIG. 2. Magnetic hysteresis of the ferromagnetically interacting nanoparticle system $[Co_{80}Fe_{20}(1.6 \text{ nm})/Al_2O_3(3 \text{ nm})]_9$ at T = 150 K. The inset shows the normalized longitudinal (open triangles) and polar (solid triangles) MOKE intensity. The circles and labels (a), (b), and (c) mark the points on the hysteresis for which PNR measurements are shown in Fig. 3.

H. Koop, praca doktorska, Bielefeld 2004

W granularnych układach **Co/Al₂O**₃ obserwuje się skorelowaną szorstkość ⇒ sprzężenie Néela

$szklo/[Co_{80}Fe_{20}(1.6 \text{ nm})/Al_2O_3(3 \text{ nm})]_9$ Xe-ion beam sputtering

S. Bedanta et al., Phys. Rev. B 100, 054426 (2006)

Reflektometria spolaryzowanych neutronów (PNR)

-pole prowadzące: 0.47 mT

$[Co_{80}Fe_{20}(1.6 \text{ nm})/Al_2O_3(3 \text{ nm})]_9$

FIG. 3. (Color online) PNR reflectivities R^{++} in red (dark gray), R^{--} in black, and R^{-+} in blue (light gray) vs angle of incidence, θ measured at T=150 K and $\mu_0H=12$ mT (saturation) (a), close to the coercive field $\mu_0H=3.8$ mT (b), and close to remanence in the guiding field of the neutrons, $\mu_0H=0.47$ mT, after negative saturation (c) (see Fig. 2). The plateaus of total reflection, Q_c^{++} and Q_c^{--} , are designated by vertical arrows. (d) Magnetization of individual CoFe layers in the multilayer stack, numbered $N=1,\ldots,9$ and extracted from the fitting to the PNR data at H_c (b, red), and to similar data for $\mu_0H_c+0.04$ mT (black).

S. Bedanta et al., Phys. Rev. B 100, 054426 (2006)

Reflektometria spolaryzowanych neutronów (PNR)

-pole prowadzące: 0.47 mT

Figure 1. The one-dimensional FVdM model. The springs represent interactions between atoms, the wavy line the periodic potential. (a) Commensurate structure, (b) incommensurate structure, (c) chaotic structure.

FIG. 3. (Color online) PNR reflectivities R^{++} in red (dark gray), R^{--} in black, and R^{-+} in blue (light gray) vs angle of incidence, θ measured at T=150 K and $\mu_0H=12$ mT (saturation) (a), close to the coercive field $\mu_0H=3.8$ mT (b), and close to remanence in the guiding field of the neutrons, $\mu_0H=0.47$ mT, after negative saturation (c) (see Fig. 2). The plateaus of total reflection, Q_c^{++} and Q_c^{--} , are designated by vertical arrows. (d) Magnetization of individual CoFe layers in the multilayer stack, numbered $N=1,\ldots,9$ and extracted from the fitting to the PNR data at H_c (b, red), and to similar data for $\mu_0H_c+0.04$ mT (black).

S. Bedanta et al., Phys. Rev. B 100, 054426 (2006)

Reflektometria spolaryzowanych neutronów (PNR)

-pole prowadzące: 0.47 mT

[Co₈₀Fe₂₀(1.6 nm)/Al₂O₃(3 nm)]₉

FIG. 4. (Color online) (a) Spin structure of the single layers coded M_x in red (light gray) and blue (dark gray) for $M_x > 0$ and <0, respectively, obtained from micromagnetic simulations (see text). The layer magnetization M_x vs distance in units of the bilayer thickness d=6.4 nm and the corresponding Fourier transform in units d^{-1} are shown in panels (b) and (c), respectively.

Wnioski

- Replikacja domen w warstwach z anizotropią w płaszczyźnie wywołana jest głównie polem ścian domenowych
- W warstwach z anizotropią prostopadłą istotną rolę odgrywają pola domen
- Replikacja domen silnie zależy od pól zewnętrznych

Dziękuję za uwagę

wykonano za pomocą OpenOffice.org Impress (http://www.openoffice.org/)